

ÁROP-1.1.16-2012-2012-0001
Esélyegyenlőség-elvű
fejlesztéspolitika kapacitásának
biztosítása

SZÉCHENYI TERV

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Medgyesbodzás Község Önkormányzata

Medgyesbodzás Széchenyi u. 38.

Medgyesbodzás, 2013. év

Türr István Képző és Kutató Intézet
Cím: 1054 Budapest, Széchenyi u. 14.
Telefon: 06-1-882-3454
email: ugyfelszolgalat@tkki.hu
web: www.tkki.hu
Felnőttképzési nyilvántartási szám: 01-0790-04
Intézményi akkreditációs lajstromszám: AL 0008

**MAGYAR
PROGRAM**

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	4
Célok.....	4
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	6
1. Jogszabályi háttér bemutatása	6
2. Stratégiai környezet bemutatása	6
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	7
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	11
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	14
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	16
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	17
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	21
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	22
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	23
1. A HEP IT részletei.....	23
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	23
A beavatkozások megvalósítói	23
Jövőképünk.....	24
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	24
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	34
3. Megvalósítás.....	36
A megvalósítás előkészítése	36
A megvalósítás folyamata.....	36
Monitoring és visszacsatolás.....	38
Nyilvánosság	38
Érvényesülés, módosítás.....	39
4. Elfogadás módja és dátuma.....	40

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Medgyesbodzás Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Medgyesbodzás Békés megyében a mezőkovácsházi járás területén fekszik. Lélekszám 1147 fő. Az itt élő emberek főleg mezőgazdaságból élnek. Mezőgazdasági vállalkozások adnak munkalehetőséget. A falu előregszik, mivel a szakképzett fiatalok elvándorolnak munkalehetőség hiányában. Így elég nagy problémát okoz az idősek helyzete, de mellette az alacsonyabb iskolázottságú mélyszegénységben élő emberek is. A legnehezebb helyzetű családok sokszor vándorolnak egyik településről a másikra, menekülnek az adósságcspadából, közüzemi és magánszemélyekkel szemben fellépő tartozások elől, jobb élet, olcsóbb lakhatás reményében. Tendencia, hogy (országos szinten is) a Medgyesbodzáshoz hasonló kistelepülések, falvak gyűjtőhelyeivé válnak a nehéz sorsú, több problémával küzdő, hátrányos helyzetű családoknak. Ezeknek, a családoknak a körében összeadódnak a hátrányos helyzetet okozó és kiváltó tényezők, mint a pénzhiány, megélhetési nehézségek, eladósodottság, alacsony iskolázottság, képzetlenség, magas munkanélküliségi ráta, foglalkoztatáshoz való hozzájutás nehézségei, fokozatosan romló lakáskörülmények, rossz egészségügyi állapot, vándorló családok kirekesztettsége. A romák bevándorlása folyamatosnak mondható a településre, főleg egy bizonyos térségből települnek be családok (Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből), ahol nem ritka az 5-6 gyermek sem. A szegények számának növekedése így egyenes arányban áll a betelepültek számával. A nyári időszak tendenciózusabban könnyebb megélhetési időszaknak számít, ekkor az idénymunka, a napszám könnyít az emberek megélhetési gondjain (legalábbis a munkaképesekén), a spórolás a téli nehezebb időkre szinte lehetetlen, hiszen sokan év közben, főleg télen munka hiányában közüzemi tartozást halmoznak fel, amit a nyári munkásabb időszakban tudnak rendezni, egyfajta túlélési stratégiaként. A településen élő mélyszegénységben élőkre egyre inkább jellemző a fásultság, közöny és a belefáradás, ez teszi lehetővé számukra a máról holnapra élést és a kilátástalanság elviselését. Medgyesbodzás Község Önkormányzata szorosan együttműködik a Kormányhivatal Munkaügyi Központjával, és minden lehetőséget megragad, hogy foglalkoztassa az embereket, ezáltal javítva, mélyszegénységben élők életkörülményein. Jelenleg a 2013-ban beindult START munkaprogram 64 embernek ad munkát, de ez csak időlegesen oldja meg a családok helyzetét. Ebben a programban résztvevők egy részre képzésben vesz részt, ahol a növénytermesztés és állattenyésztés mesterségét sajátíthatják el. Ez azért is nagyon fontos, mivel hiába kapnak vetőmagot a szociálisan rászoruló emberek, ha nincs szakértelem, hogy abból valóban táplálkozásra alkalmas végterméket tudjanak megtermelni, előállítani, akkor hiábavaló az erőlködés.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Pozitív elmozdulás: hogy az általános iskola alsó osztályát vissza kívánják hozni a településre, illetve az óvodát saját fenntartás alatt kívánják működtetni, ezzel is javítva a település népességmegtartó erejét. Mellette szükséges egyéb lépések meghozatala is, hogy a holtpontról valóban elmozdulás történjen, de ezek a jövő célkitűzései.

Szükséges feladatok: elsősorban a családokat olyan helyzetbe kell hozni, hogy képesek legyenek megfelelően ellátni a család fiatalabb tagjait – értem ez alatt a gyerekeket - illetve az idősebb generációval is képesek legyenek törődni. A mélyszegénységben lévő embereknek meg kell találni mindazon lehetőségeket, mellyel megfelelő munkához jutással, képesek lesznek az önálló életvezetésre. Ehhez szükség van arra, hogy a településen működtetett szociális szakemberekből álló észlelő-jelzőrendszer megfelelően lássa el a feladatát. Soha nem az a cél, hogy a gyermek kikerüljön a családból, hanem az, hogy családban és megfelelő körülmények között nevelkedjen. El tudjon sajátítani olyan értékrendeket, amely az élete folyamán szükséges. Ne kallódjon céltalanul a világban, legyen jövőképe, merjen tervezni.

A gyerekek problémái általában nem önállóan jelentkeznek, hanem az esetek zömében a család globális problémáival együttesen, ezt megfigyelve kezelésük is komplexen lehetne a leghatékonyabb. Fontos a gyermekek számára megfelelő élet és lakhatási körülmények megteremtésének elősegítése, mentálisan, és anyagilag egyaránt. Fontos figyelemmel kísérni az egyre gyakrabban előforduló családon belüli erőszak kérdését, igaz, ez eddig nem volt jellemző a településen, de az egyre növekvő kilátástalanság érzése az emberekből az elkeseredettségen kívül agressziót is kivált. Fontos a megelőzés, a prevenció, melyben nagy szerepe van a településen működtetett észlelő-jelzőrendszer tagjainak. Ha lehetőség adódik bármilyen UNIO-s vagy egyéb pályázat keretében, hogy a tanulmányaik folytatásához segítséget tudjunk nyújtani, minden lehetőséget meg kell ragadni, hiszen a felnövekvő generáció a jövő problematikájának kulcsa. A mai helyzetben a boldoguláshoz vezető út a megfelelő, piacképes szakképzettség megszerzése és az ehhez mértén megfelelő munkahely megtalálása, az álláshoz jutás elősegítése.

Az idősek esetében – akik nagyobb számban nőnek a településen - főleg télen van szükség nagyobb odafigyelésre. Mivel mozgásuk korlátozott akár a hivatalba, gyógyszerárba, orvoshoz való eljutásuk körülményes. Több esetben még a ház körüli feladatok ellátása – tüzelő előkészítés, begyűjtés - is nehézségekbe ütközik. Igaz működik a településen egy közösségi misszió, akik felvállalták ezt a feladatot, de sajnos napi gyakorisággal mindenkihez nem tudnak eljutni.

A fogyatékkal élők száma alacsony a településen, de részükre is szükséges lenne megfelelő elérhetőség a közintézmények esetében, illetve a megfelelő törődés. Gondolok itt azokra az emberekre, akik testi fogyatékkal élnek – elveszítették végtagjukat, lábukat. Hozzásegíteni őket közlekedési eszközökhöz, illetve segíteni a lakókörnyezetüket átalakítani, akadály mentesíteni, hogy életminőségük kielégítőbb legyen. Értelmi fogyatékkal már lényegesen többen élnek a településen, számukra az információáramlás, tájékoztatás okozhat nehézséget. Ebben a problémakörben is lehetne a településen fejlődéseket elérni.

A nők esetében a helyi óvoda és iskola - amely remélhetőleg az év közepétől megoldódik - elősegíti, hogy zavartalanabban tudjanak munkába állni, illetve egy napközbeni gyermekmegőrző létrehozása, az átmeneti nehézségeken tudná átsegíteni a kisgyermekes anyukákat.

Értékeink, küldetésünk

A település feladata a meglévő fogyatkozó lélekszám megtartása, valamint a fiatalok helyben tartása mellett, a helyi sajátosságok és értékek megőrzése. Ez a település évszázados múltja tekint vissza, ahol a növénytermesztés – főleg dinnyetermesztés - és állattenyésztés a jellemző. A „medgyesi” dinnye az egész országban ismert, és keresett árucikk, amely megfelelő megélhetést tud biztosítani a gazdálkodóknak.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Medgyesbodzás Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
a diszkriminációmentességet,
szegregáció mentességet,
a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén, a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP fórum tagjai:

Szociális ügyintéző önkormányzatnál

Orvos

Védőnő

jegyző

Neveket azért nem említek, mert a személyek változhatnak, de a munkakörök olyanok, ahol pontos ismereteket szerezhetnek a település egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve működtetik azt az észlelő-jelzőrendszert, amely elengedhetetlenül fontos a válaszlépések, célkitűzések érdekében. A fórum havi egy alkalommal ül össze, de szükség esetén, néhány órán belül feláll, és kidolgozza a megoldási alternatívákat. Szerencséje a településnek, ami egyben hátránya is, hogy alacsony lélekszáma miatt az információ gyorsan eljut az illetékesekhez, és ez megkönnyíti a gyors intézkedést.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

A csatolt táblázatok alapján, és a település bemutatásnál részletesen kitértünk a jelenlegi állapot bemutatására.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

1.3 5/2009(III.3.) Az egyes szociális ellátásról

1.4 4/1998(IV.14.) A gyermekvédelem helyi rendszeréről

1.5 17/2003(XI.26.) Az első lakáshoz jutók helyi támogatásáról

1.6 7/2005(X.10.) Tanyagondnoki szolgáltatásról

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A legfontosabb dokumentumok, amelyek segítik a munkát, a Község önkormányzatánál megtalálható határozatok. Gyermekvédelmi, szociális segélyezési, óvodáztatási, iskoláztatási támogatás, egyszeri és egyéb (tűzifa, stb.) segélyek hűen tükrözik, és megvilágítják a problémás területeket. A jegyző által kiszabott büntetések esetében információt szerezhetünk, azon gyerekek számáról, akik nem járnak rendszeresen iskolába. Az okok kivizsgálásához a Járási Hivatal előadója is szükség szerint bevonásra került, illetve az esetleges védelemben vételről való határozatai is a rendelkezésre állnak. Minden esetben a gyermekvédelemmel és családvédelemmel fogalalkozó munkatárs az utógondozói ellátást is nagyon

fontosnak ítéli meg, melyről a nyilvántartási dokumentumok is betekintheők (költségvetés, település rendezési terve, gazdasági program).

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mezőkovácsházi Járási Hivatal Kormányhivatala
Ezen belül Gyámhivatal,
Oktatási Központ Medgyesegyháza
Közösségi Misszió Medgyesbodzasi Telephelye
Munkaügyi Központ
Tanyagondnoki Szolgálat
Kistérséghez tartozik :Medgyesegyháza, Pusztatottlaka,Medgyesbodzás

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Sajnos a KSH által közölt adatok nem minden esetben tükrözik a valóságot, ezért főleg az önkormányzatnál elérhető adatokra támaszkodunk. A népességi adatokra vonatkozóan az anyakönyvi és lakcímnnyilvántartások adatait vesszük alapul. De sajnos több esetben, mint pl. iskolázottsági adatok, jövedelmi adatok, etnikumi adatok nem állnak rendelkezésre. Ritkán vannak nemek szerinti bontásban az adatok, ezért gyakran személyes gyűjtőmunkára van szükség. Az egyik fontos forrás a TEIR rendszer adatai.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelmi helyzet sajnos majdnem minden esetben nyomon követhető, mivel többségük a segélyezettek között van, illetve az önkormányzat különböző pályázati programjaiban tudnak munkát vállalni. A vagyoni helyzet kivizsgálása nem könnyű feladat, mert ha ingatlannal vagy esetleg komolyabb ingó vagyonnal is rendelkeznek, nem ismert az esetleges köztartozás, vagy nem hivatalos pénzintézet által folyósított kölcsönök állománya.

Az életvitel sok mindent megmutat a szegény sorsú családok helyzetében. Pl: magas a gyerekvállalás arányszáma, kiskorúak száma, ezekben, a családokban. Családlátogatáskor derül ki, hogy van-e megfelelő élelem, illetve télen tüzelő, vagy meleg ruhanemű. Ezek a legalapvetőbb dolgok is sok esetben hiányoznak. Télen jó, ha egy helyiség fűtött. A legkritikusabb időszak mindig a téli és a kora tavaszi, mikor még nincsenek alkalmi munkák és az összes „tartalék” elfogy.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A munkaképes korú lakosságból 2012-ben 21,3 % volt munkanélküli. Ez jóval meghaladja az országos átlagot, amely 11.7 % volt. 6.2.3. tábla

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az alacsony, 8 általánost végzettek, illetve még annál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők esetében a munkanélküliség, illetve a nyilvántartott álláskeresők száma arányos az országos átlaggal. Ők főleg tavasztól ősziig a mezőgazdaságból élnek, alkalmi munkából tartják el magukat és a családjukat.

3.2.5. Táblázat mutatja az adatokat Teir+ helyi adatgyűjtés alapján.

c) közfoglalkoztatás

Jelenleg a START munkaprogram keretében az önkormányzatnál 64 fő dolgozik, ahol jelentős az alacsony iskolai végzettségűek száma.

Jelenleg futó projektek:

Mezőgazdaság (növénytermesztés, állattenyésztés)

Téli és egyéb közfoglalkoztatás

Közút

Illegális személtierakó felszámolásának előkészítése

Mezőgazdasági földutak karbantartása

További tervek vannak ezeknek a projekteknek a folytatására. A mezőgazdasági dolgozók képzése folyamatos, melyben a TKKI. oktatói vesznek részt.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői

A településen 3 nagyobb vállalkozás működik, de a gépesítés miatt nem jelentős az alkalmazottak száma. A közlekedés megfelelő a környező települések irányába /Mezőkovácsháza, Medgyesegyháza, Orosháza/, így főleg ott tudnak munkát vállalni.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük:

Jelenleg a Start program keretében a mezőgazdasági projektben dolgozók (17 fő) szakképzésben vesznek részt, melyet a későbbiek folyamán is tudnak hasznosítani. Az önkormányzat törekszik arra, hogy a jövőben is folyamatos legyen a program és a hozzátartozó képzés is.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése

A Kormányhivatal Munkaügyi Központjával szoros együttműködést folytat a település, az általuk szervezett képzésekben vesznek részt a település munkanélküliei.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Jelenleg nincs a településen ilyen intézmény, de ha lehetőség nyílik rá a vállalkozók településre való csábításával próbálja az önkormányzat a hiányzó munkalehetőséget biztosítani.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nem jellemző a negatív megkülönböztetés, legalábbis ilyen jellegű megkeresés nem történt.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Átlagosan az alábbi támogatások jellemzőek havi rendszerességgel:

Rendszeres szociális segély: 7 fő 95 e

Foglalkozást helyettesítő támogatás 37 fő 761 e
Lakásfenntartási támogatás: 200 fő 900 e
Azok a személyek akik valamilyen támogatásban részesülnek azok igényelhetik a szociális tűzifa ellátást is

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

Nem jellemző a településen, hogy bérlakásban éljenek az emberek. Az önkormányzat rendelkezik bérbe adható lakásokkal, de, aki a mindennapi megélhetésért küzd, nem tudja igénybe venni.
3.4.1 Táblázat adatait használtuk fel Teir+ helyi adatgyűjtés alapján.

b) szociális lakhatás

Hajléktalan nincs a településen.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nincs ilyen jellegű lakás a településen.

d) lakhatást segítő támogatások

Lakásfenntartási támogatás, valamint szociálpolitikai kedvezmény, mely országsszerte igényelhető a meglévő feltételek szerint. Szociális bérlakás program.

e) eladósodottság

Ilyen információt sajnos nagyon nehéz beszerezni. Abban az esetben, ha az önkormányzatnál elhelyezkedik, a letiltások válnak ismertté. Ezek általában közüzemi számlák. Leggyakrabban a szemétszállítási díjak elmaradása a jellemző, amit kötelezően igénybe kell venni. A mélyszegénységben élők esetében gázfogyasztás nincs, illetve gyakori az áramszolgáltató kártyával felszerelt óra használata. Sajnos a tartozások fejében a már rég kikapcsolt fogyasztók sem ritka kivételek, valamint a személyi hitelek sem.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A lakhatási célú ingatlanok állapota folyamatos romlást, értékcsökkenést mutat, ez egyrészt adódik a település talajszerkezetéből, talajeróziójából, másrészt a házak szerkezeti adottságából (vályog). Sok ingatlan gazdátlanul áll évek óta felújítatlanul, pusztulásra ítélve. Másrészt az ingatlanpiac mindenkori állása, valamint a már korábban begyűrűzött gazdasági válság is befolyásolja az ingatlanok értékét.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Eddig nem készült a településen felmérés a szegregátum helyzetéről. Jelenleg szegregált lakókörnyezet nyilvántartásba véve nincsen.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői

A településen nincsenek szegregátumok, mivel sajnos majdnem az egész település érintett a szegénység valamilyen formájával. A lakásokban több helyen nincs áram, illetve előrefizetés mérőóra biztosítja átmenetileg a villamos energia szolgáltatást. A lakások több esetben komfort nélküliek, illetve a legalapvetőbb higiéniai szükségleteket tudják csak önmaguknak és családjuknak biztosítani. Nincs fürdőszoba, vezetékes víz, fűtési lehetőség a település 80 %-ban vegyes tüzeléssel oldják meg. A közkifolyók biztosítják az ivóvizet több család számára.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői

A szegénységben élők száma egyre növekszik a településen. (3.3.1.sz. táblázat) A halmozottan hátrányos helyzetben élők esetében egyre nehezebb és kilátástalanabb a munkavállalás. Az iskolázatlanság, és a fásultság, beletörődés nehezíti a sorsukat. A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek számát mutatja az ingyenesen étkezők száma, amely az óvodai és iskolai ellátottak kb 80-85 %-át teszik ki (4.1.3.)Sajnos emelkedik a védelembe vett gyerekek száma is, melynek oka a szegénység, gyermekek ellátásbeli hiányosságai, gyermekelhanyagolás. (4.1.1. tábla)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai
Sajnos az átrendeződés, az elszegényedés irányába mutat.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A településen, orvos és gyermekorvos is megtalálható és elérhető. Ebből a szempontból megkülönböztetés nincs. A nagyobb probléma az orvos által kiírt gyógyszerek beszerzése, melyre gyakran nincs anyagi forrása a családoknak.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A településen rendszeres gyermekorvosi ellátás működik, amely keretében a szűrővizsgálatok megtörténnek. Egyéb szűrések nincsenek, a környező település szakellátását kell igénybe venni.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az óvodában gyógypedagógus a szükséges fejlesztéseket ellátja. Egyéb rehabilitációra jelenleg nincs kapacitás.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Jelenleg ilyen szempont még nincs, mivel a felhasználható összeg eléggé korlátokat szab.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen a labdarugás a jellemző sport. A sportpályán nyilvánosak a mérkőzések.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a tanyagondnoki szolgálat, illetve a településen működő közösségi misszió próbálja elérni a rászorultakat. Megkülönböztetés, vagy kapacitás hiányában nincs elutasítva senki. Az információ a rászorultságról az, ami nehezíti a feladat ellátást.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Sajnos a szolgáltatás csak a legégetőbb problémát képes orvosolni, látogatás, gyógyszer kiváltás, orvoshoz juttatás, semmilyen megkülönböztetés nem történt, legalább is nincs ilyen információ az önkormányzat birtokában.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

A településen nyugdíjsház, óvoda működik. A település szervez gyereknapot, falunapot, és egyéb programokat, ahol gyakori az ingyenes ételosztás.

b) közösségi együttélés jellemzői

Itt nem az etnikumi különbségek a jellemzőek, hanem a szegélyek és gazdagok közötti életviteli, életmódbeli különbségek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

Gyakoriak a ruhaneműosztás, illetve élelmiszer csomagok osztása a rászorultaknak.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Jelenleg roma nemzetiségi önkormányzat községünkben nem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A rendszeres jövedelempótló támogatásban részesülők száma nő.	Feikutatni azokat a befektetőket, akik a településen kívánnak munkahelyeket létesíteni, illetve szociális boltot kialakítani, ahol az önkormányzat területén megtermelt javakat kedvezményesen tudnák megvenni a rászorulóknak. A Munkaügyi Központtal szoros kapcsolat, hogy minél nagyobb számban tudjon az önkormányzat munkát adni a segélyből élőknek. Infrastrukturális fejlesztések, beruházások.
Szakképzettség hiánya	Részben a munkaügyi központ által szervezett képzésekbe minél több embert bevonni. Figyelni, ezeket a lehetőségeket, és információhoz juttatni a potenciális feleket.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Az összlakosság 18,9 %-a 17 év alatti, a 60 év feletti az összlakosság 24,2 %. Öregedő település. Fontos a gyerekekkel való törődés, hogy aktív munkavállalásra alkalmas képzett felnőtt váljon belőlük. A családokon kívül fontos a település vezetőinek az odafigyelése is. /2. sz. táblázat /

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Védelemben vett gyermekek száma a településen jelenleg 4 fő 2013-ban, a 2012-es év folyamán ez az arányszám 11 volt, védelemben vételre javaslatot 5 gyermek esetében kellett megtenni. A védelemben vett gyermekek száma időközben csökkenő tendenciát mutat, főként a településről elvándorlás, valamint az időközben nagykorúvá vált gyermekek száma miatt. Egy esetben lehetett eredményesség miatt megszüntetni az ellátási formát. A 2012-es évben összesen a Gyermekjóléti Szolgálat 69 gyermeket látott el, alapellátásban 45 gyermeket gondozott, ők tulajdonképpen veszélyeztetettek is egyúttal a településen, sok közöttük a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek. Itt a 4.1.1. tábla mutatja a veszélyeztetett gyermekek számát, ezt főként helyi adatgyűjtésből a Gyejé szolgáltatta.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. tábla, sajnos növekedést mutat.

c) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Ezt a 4.1.3. táblázat részletesen mutatja. Sajnos egyre növekszik az iskolai kedvezményes étkeztetésben részesülő gyerekek száma.

d) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Nincs a településen idegen állampolgársággal rendelkező gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nincs szegregátum a településen.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Egy állandó védőnő, 8 órában dolgozik a településen, bár a 2012-es évben helyettes védőnői feladatkört is ell kellett látnia Lőkősházán, heti 2 napon a fennmaradó három napot töltötte Medgyesbodzás településen. Az ellátott gyermekek száma 0-1 éves korú 2012-ben 7 gyermek, 1-3 évesek pedig 22-en voltak a településen. 0-6 évesek átlagos gondozási adatai 2012-ben 81 gyermek. Az arányszámok a 2011-es évben jobbak voltak 0-1 évesek 12-en, 1-3 évesek pedig 23-an voltak, ez jobbra az újonnan beköltöző családoknak volt köszönhető. Folyamatosan megfigyelhető ezekben, az arányszámokban is a településre történő többgyermekes családok vándorlása.

4.3.1. Táblázat adatait használtuk Teir és helyi adatgyűjtés alapján.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Gyermekorvos állandó nincs a településen, viszont heti rendszerességgel praktizál Medgyesbodzásban is tanácsadások keretében a védőnővel közösen, elérhetőségei fel vannak tüntetve, szolgáltatásait, pedig rendszeresen igénybe veszik. A településen egy fő állandó házi orvos praktizál az egészségházban kialakított rendelőben, a település centrumában, könnyen megközelíthető helyen. Mivel ügyeletet is ellát, ezért távollétében, csak az aszisztenssel lehet időpontot egyeztetni.

3.6.1. Tábla helyi adatgyűjtése szolgáltatja a gyermek-és házi orvos statisztikáját.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Gyógypedagógus az óvodában rendszeresen elérhető, a gyermekek számára így elérhetővé válik a korai fejlesztés, emellett a szomszédos településen megoldott még a korai fejlesztés az iskolában gyógytornász is elérhető.

d) gyermekjóléti alapellátás

Alapellátás keretében a Gyermekjóléti Szolgálat a 2012-es év folyamán 45 gyermeket gondozott összesen, ami 25 családot érintett a településen.

e) gyermekvédelem

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben a település polgármesteri hivatalában kérvényezhető rendkívüli szociális segély, ami pár ezer forintot jelent. Közvetlenül krízisalappal nem rendelkezik a település, az alacsony költségvetés ezt sajnos nem teszi lehetővé. Inkább jellemző a családok természetbeni megsegítése, itt említeném meg a téli tüzelő támogatást, (szociálisfa) amit sok család igénybe tudott venni, főként mivel szinte minden hátrányos helyzetű család átváltott a fa illetve vegyes tüzelésű kályhával történő fűtésre. Valamint az élelmiszerbankkal közösen évente kétszer megrendezésre kerülő élelmiszersegély osztás.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Szabadidős és szünidei programokat évente kétszer szervez a helyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat a településen élő gyermekek számára ez általában napközben foglalkozást, játszóházat jelent. 2012-ben és 2013-ban is eredményes pályázatban 10-10 gyermek táborozását, nyári üdülését tudtuk biztosítani ingyenesen szintén a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szervezésében. A települési önkormányzat minden évben megrendezi a gyermeknapot játékos vetélkedőkkel, programokkal, étellel, itallal. Sportolási lehetőségre főként a fiúk részére van mód foci klub és csapat is működik a településen, focipálya rendelkezésre áll, illetve aszfalozott sportpálya is. Szünidős programként megemlíthető a települési önkormányzat által minden évben szervezett falunap, ami tulajdonképpen a település legnagyobb rendezvénye szokott lenni, szintén ingyenes.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A településen minden évben igénybe vehető a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok számára a nyári gyermekétkeztetés, mely ingyenes, melyhez nyilatkozatot kell csatolni az igénylésre. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, mint pénzbeli juttatás évente kétszer kerül megállapításra és folyósításra az érintett családok esetében. A Schéner Mihály Oktatási és Nevelési Központ Iskolája Medgyesegyházán (ide jár a Medgyesbodzasi iskoláskorúak zöme) szintén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek számára ingyenes tankönyvet biztosít minden tanítási évben, emellett ingyenes, térítésmentes buszbérletet biztosítanak a Medgyesbodzasi, Bánkúti tanulók számára. Plusz juttatásként karácsony közeledtével évente változó összegben ruházati cikkeket vásárolnak a hátrányos helyzetű családok gyermekeinek.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetésre vonatkozóan nincs adat a településen élőkéről.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A mennyiben beilleszkedési, tanulási, magatartási problémákról visszajelzés érkezik az oktatási intézmény részéről, akkor továbbításra kerül a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott munkatárshoz, aki felveszi a kapcsolatot a nevelőkkel, és közösen kidolgozzák a megoldási lehetőségeket.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások

A településen működő Schéner Mihály Oktatási és Nevelési Központ Medgyesbodzási Tagóvodájában egy gyógypedagógus végzettséggel rendelkező óvónőt foglalkoztatnak emellett lehetőség van, fejlesztőpedagógus igénybevételére, aki heti rendszerességgel feljárnotta, hogy kilátogat a településre. Ugyanez a fejlesztőpedagógus található meg az általános iskolai intézményben is. Iskolapszichológus nincs külön foglalkoztatva az intézményben forráshiány miatt. Gyermekvédelmi felelős azonban egy fő az alsó tagozatban egy fő pedig a felsőben foglalkozik a gyermekekkel, és szükség esetén felveszi az illetékes segítő szakemberekkel a kapcsolatot. Nevelési tanácsadó a közelben Mezőkovácsházán érhető el, ahol az SNI-s gyermekekkel foglalkoznak többek között. Tanulási képességet vizsgáló bizottság, pedig legközelebb Békéscsabán található.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Ilyen jellegű adattal nem rendelkezünk. A szegregáció, kirekesztődés sokszor az iskolában inkább az osztálytársak, tanulók részéről figyelhető meg egymás között például elhanyagoltság, ápolatlanság, viselkedésbeli devianciák, egészségügyi problémák, szegénység illetve kisebbségi hovatartozás miatt, erre már többször volt példa sajnos és ezzel kapcsolatban már keresték fel érintett szülők a Gyermekjóléti Szolgálatot, valamint az iskolát.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az eredményesen teljesítő tanulókat az iskola versenyekre viszi, jutalmazza (könyv, oklevél, kirándulás, szóbeli, írásbeli dicséret).

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A halmozottan hátrányos helyzetben élő gyermekek száma növekszik a településen.	Munkalehetőségek fokozottan figyelemmel kísérése, családok bevonása
Magas a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyerekek száma a településen	Családok felemelése, alapítványok bevonása, pályázatok figyelése
Tanulmányi szünetekben nem biztosított a gyermekek felügyelete	Civilek, önkéntesek bevonása, pályázatok figyelése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A szám magasabb, mint a férfiak körében, ami szoros összefüggésben a családok gyermek vállalásával. Munkaerőpiacra rendkívül nehéz visszakerülni nőként, hiszen a munkáltatók kevésbé tolerálják a nők gyermekvállalásából adódó esetleges nehézségeket.

5.1.1. Táblázat adatai: Teir adatok+ helyi adatok

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Továbbképzések esetében a nők minden esetben bevonásra kerülnek.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Sajnos ez is probléma 5.1.1., 5.1.4., 5.2. táblázat adatai tükrözik. A továbbképzések nyújthatnának segítséget a munkaerő piacon.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A településen ez nem jellemző, mivel általában a minimálbér a mérvadó.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

Bölcsődei ellátás nincs a településen, óvoda és remélhetőleg iskola működni fog. A nyári és egyéb időszakokban történő gyermekfelügyelet programja kidolgozás alatt van.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés általában a munkahelyek függvénye. Az elsődleges szempont a vállalt gyerek, gyerekek megfelelő ellátása, neveléséhez a megfelelő anyagi forrás biztosítása. Családbarát munkahelyek létrehozása, ahol részmunkaidős foglalkoztatás keretében a kisgyermekes anyukák is tudnak munkát vállalni. Ha ez a probléma megoldást nyerne, akkor megtörténne az első lépés a gyermekvállalás ösztönzésére. Valamint közelebb juthatnánk a fiatalabb generációk településen maradásához is.

5.3. Tábla mutatja az adatokat helyi adatgyűjtés alapján.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Valós probléma, de nehezen megközelíthető. Törekvés van a helyzetek feltárására és a megoldások kidolgozására. Rejtett probléma, mivel hivatalos adatokkal nem rendelkezünk.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Helyi szinten nincs lehetőség a krízishelyzetek intézményi megoldására. A település anyagi forrásai a közeljövőben ezt nem is teszik lehetővé.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben a nők alacsonyabb arányban vesznek részt. A képviselők között 2 fő az alpolgármester, és egy képviselő nő. A helyi közéletbe való bevonás, az ösztönzés, a jövő évben esedékes választások idején fokozottan előtérbe kerül.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nők esetében is valós probléma az elhelyezkedés, a munkavállalás. Ezt nehezíti a kötött idő, mivel a gyerekekről is megfelelően gondoskodni kell. Sajnos a családok nehéz anyagi helyzete miatti állapotok olyan problémák forrásai, mint az alkohelizálás, brutalitás, erőszak.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családon belüli erőszak előfordulása a településen	A nehezen beszerezhető információk ellenére megoldani a helyzet javítását
Gyermekvállalás hiánya egyre romló statisztikai adatokat eredményez a lakosság arányszámaiban.	A munkaerőpiacra való visszajutás, és családbarát munkahely, részmunkaidős foglalkoztatás elősegítése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői

A település idősödik, a 6.1.1, és a 6.2.3. sz. táblázat bemutatja a jellemző adatokat.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A közintézményekben foglalkoztatottak létszáma kötött, elsősorban az aktív korú munkanélküliek foglalkoztatása a cél, de szükség esetén megfelelő szakember hiányában a foglalkoztatásba való bevonásuk tervezés alatt áll.

6.2.3. Táblázat adatai Teir+ helyi adatgyűjtés alapján.

Ezen adatok szerint a nyilvántartott 55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma 2012-ben 21 fő, amely a regisztrált munkanélküliek 19 %-a. Az adott célcsoporton belül a tartós munkanélküliek száma meghaladja a 20 %-ot.

b) tevékeny időskor

Szoros együttműködés a munkaügyi központtal, a lehetőségekről tájékoztatás. Jelenleg a valós lehetőségek száma igen csekély.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az esetleges fizikai erőnlét akadályozhatja a munkavállalást, de ez nem a hátrányos megkülönböztetés, hanem a lehetőségek hiánya.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A tanyagondnoki szolgálat biztosítja a legalapvetőbb szolgáltatások elérését, probléma lehet az információ hiánya, amit folyamatos odafigyeléssel próbálunk megoldani.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Igény szerint a tanyagondnoki szolgálat segít a szolgáltatások elérésben.

c) idősek informatikai jártassága

A könyvtárban és a gábortelepi Közösségi Házban működő internetes szobában lehetőség van arra, hogy használják a számítógépeket. Amennyiben igény mutatkozik rá, a közmunkaprogramban foglalkoztatott informatikus munkatárs segítséget nyújt a legalapvetőbb számítógép kezelési jártasság elsajátításában.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen két idősek által látogatott klub működik. Heti rendszerességgel szerveznek összejöveteleket. Közös tartanak névnapokat, születésnapokat és egyéb személyre szóló megemlékezéseket. Cél a látogatottak számának növelése.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Növekszik az egyedül élő idősek arányszáma a településen, ami elmagányosodáshoz vezet	Segítés néhány közösségi élet bevonásába
Munkavállalási lehetőség hiánya az 55 év feletti körében.	Szoros kapcsolattartás a munkaügyi központtal és a helyi munkaprogramokba való bevonás

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága

7.1.1. tábla . Védett foglalkoztatás, nem működik a településen, eddig sem volt, de közfoglalkoztatás igen.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	na	na
2009	na	na
2010	na	na
2011	na	na
2012	11	4

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A közmunkaprogram keretében lehetőség szerint bevonásra, kerülnek, a foglalkoztatásuk megtörténik. A helyi kulturális programok esetében külön figyelemmel kísérik őket. Pl.: falunap.

7.1.1. Táblázat mutatóit alkalmaztuk Teir+ helyi adatok alapján.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

1993. évi III. tv. (Szt.) alapján	
Pénzbeli ellátás	Fogyatékos személyek száma
Időskorúak járadéka	-
Aktív korúak ellátása	-
Rendszeres szociális segély	142
Lakásfenntartási támogatás	206
Ápolási díj	11
Temetési segély	8
Átmeneti segély	53
Természetbeni ellátás:	
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság Itt azokra a fogyatékos személyekre kérdezzük, akik az önkormányzat javaslatára, rászorultsági alapon kapnak TAJ kártyát az OEP-től.	14
Közgyógyellátás. Ez a fogyatékos személyeknek alanyi jogon jár, nem fogyatékos személyek rászorultsági alapon vehetik igénybe. Mivel a településen élő fogyatékos személyek számának megállapítása nehéz, ez az adat is fontos mutató lehet.	43
Adósságkezelési szolgáltatás	-
Energia felhasználási támogatás	-
Más jogszabályok alapján nyújtott ellátások	
Fogyatékosági támogatás	
Rokkantsági járadék	
Személygépkocsi átalakítási támogatás	
Közlekedési kedvezmény	36
Személygépkocsi szerzési kedvezmény	
Parkolási igazolvány	

A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzbeli illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Egyes ellátásoknál kérnek orvosi igazolást az igénylőtől, de itt az ápolási és gondozási szükséglet mértéke a fontos, nem pedig a diagnózis vagy a fogyatékoság.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A települési önkormányzat tulajdonában lévő középületek egy kevés része akadálymentesített csak zömében a fogyatékkal élők számára a középületek megközelíthetetlenek. Mindennek főként a forráshiány az oka.

7.3.1. Tábla adatai Teir+ helyi, települési adatok.

Jelenleg az orvosi rendelő és a polgármesteri hivatal van rámpával ellátva.

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

		Igen/nem								
		Lift	Vakvezetősáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	nem	Nem	nem	Nem	nem	nem	nem	nem	
	középfok	na	na	Na	Na	Na	na	Na	na	
	felsőfok	na	na	na	Na	Na	Na	Na	na	
egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás	na	na	na	Na	na	na	na	na	
	járóbeteg szakellátás	na	na	na	na	na	na	na	na	
	alapellátás	Nem	nem	Nem	Igen	nem	nem	nem	nem	
kulturális, művelődési intézmények		Nem	nem	Nem	Nem	nem	nem	nem	nem	
önkormányzati, közigazgatási intézmény		Nem	nem	Nem	Igen	nem	nem	nem	nem	
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		na	na	na	na	na	na	na	na	
szociális ellátást nyújtó intézmények		Nem	nem	Nem	Nem	nem	nem	nem	nem	

Forrás: helyi adatgyűjtés, személyes tapasztalat, fogyatékos ügyi referens információi, fogyatékosok civil szervezetei

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A település lakóépületei zömében vályogépítésű régi házak, amelyek folyamatos felújításra szorulnak, sok közülük lakatlan így állapotuk folyamatosan romlik. Az ismeretlen eredetű földmozgások következtében a házak repedezettek és romosak. Előfordul, hogy lakott házak, de anyagi források hiányában és a szegénység miatt nem tudják a családok felújítani. Ezek a házak könnyen balesetveszélyessé válhatnak.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A településen csekély a munkalehetőség, az idényjellegű munkák és a napszám, amiből főként a településen lakók élnek a fogyatékkal élők számára elérhetetlenek. Fontos lenne speciális foglalkoztatás kialakítása számukra, ami könnyen megközelíthető és munkalehetőséget teremt számukra, ez fontos célkitűzés is.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A járdák rossz minőségűek, gyakran csak az utca egyik oldalán, vagy egyik oldalon sem járhatóak, balesetveszélyesek. Az útburkolatok minősége rossz sok utca nem aszfaltozott. A közösségi épületek nehezen megközelíthetők.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások

Fogyatékosok nappali intézménye nem található a településen főként, mivel a település lélekszáma, valamint a fogyatékos személyek száma sem éri el az intézmény létesítéséhez szükséges mértéket, arányszámokat. Körülbelül 7 főre tehető a mozgásszervi fogyatékkal élők száma a településen (kerekeszékekkel közlekedők). Speciális közlekedési megoldások egyáltalán nem találhatóak a településen. Nincs akadálymentesítés a közintézményekben, polgármesteri hivatalban, óvodában, boltokban, könyvtárban, postán. Egyedül az egészségházban található felszerelt rámpa, de az is nehézkesen használható. A vakok és gyengén látók részére semmilyen segítség nem lelhető fel az úttesten, nincs olyan átkelőhely, ami biztonságos lenne a számukra. Az infrastruktúrális hiányosságok a településen itt különösen szembeötlőek.

f) pozitív diszkrimináció

Pozitív diszkriminációra példaként a település hátránykompenzáló juttatásai közül az alábbiakat szeretném megemlíteni:

A lehetséges kedvezmények igénylése és rendszeres használata nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történik. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben elérhető kedvezményekkel, az adókedvezménnyel. Vannak olyan természetbeni ellátások, melyek nem a fogyatékosokhoz, hanem az alacsony jövedelemhez kötöttek.

1993. évi III. tv. (Szt.) alapján	
Pénzbeli ellátás	Fogyatékos személyek száma
Időskorúak járadéka	-
Aktív korúak ellátása	-
Rendszeres szociális segély	142
Lakásfenntartási támogatás	206
Ápolási díj	11
Temetési segély	8
Átmeneti segély	53
Természetbeni ellátás:	
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság Itt azokra a fogyatékos személyekre kérdezzük, akik az önkormányzat javaslatára, rászorultsági alapon kapnak TAJ kártyát az OEP-től.	14
Közgyógyellátás. Ez a fogyatékos személyeknek alanyi jogon jár, nem fogyatékos személyek rászorultsági alapon vehetik igénybe. Mivel a településen élő fogyatékos személyek számának megállapítása nehéz, ez az adat is fontos mutató lehet.	43
Adósságkezelési szolgáltatás	-
Energia felhasználási támogatás	-
Más jogszabályok alapján nyújtott ellátások	
Fogyatékosági támogatás	

